

ELÄVÄ RAAKARAVINTO - YHDISTYKSEN ALKUTAIPALEEN HISTORIASTA

Elävän ravinnon yhdistys (nykyinen Elävä raakaravinto ry) perustettiin 23.8.1983. Perustavan kokouksen kutsukirje, joka oli lähetetty kaikille elävän ravinnon toimintaan osallistuneille, kuului seuraavasti: "Olemme nähneet tarpeellisena muodollistaa toimintamme rekisteröidyksi yhdistykseksi, joka toimisi Suomen Luontaisterveyden Liiton alayhdistyksenä omalla erikois-alallaan. Tätä varten pidämme perustamiskokouksen tiistaina 23.8.1983 klo 17, Töölönkatu 33, Vanhustentalo. Kokouksen juhlavieraana tulee olemaan tohtori Ann Wigmore. Kokouksen jälkeen tarjoamme juhlallisia maistiaisii tietenkii elävän ravinnon omakustannushintaan. Ilalla saamme jälleen kuulla tohtori Wigmorea. Yleisötilaisuus klo 19.30."

Miten niin muodollistaa toimintamme? Mitä toimintaa yhdistyksellä oli ennen perustamistaan? Ja juhlavieraana Ann Wigmore! Kuinka ihmeessä hän oli ehtinyt kaukaiseen Suomeen vierailulle? Tämäpä täytyi selvittää!

Soitin Elsa Ervamaalle, jonka tiesin olleen tekemisissä elävän ravinnon toiminnan kanssa jo varhaisessa vaiheessa. Elsa kehotti ottamaan yhteyttä yhdistyksen ensimmäiseen puheenjohtajaan Monika Dahl-Partoseen ja kutsui meidät molemmat ystävällisesti luokseen selvittämään yhdistyksen historiaa. Niinpä vietinkin tosi mielenkiintoisen iltapäivän Elsan ja Monikan kanssa: kuuntelin, nauhoitin ja tutustuin heidän huolella säilyttämäänsä materiaaliin: pöytäkirjakopioihin, valokuviiin, lehtileikkeisiin, osallistujalistoihin jne.

Ensimmäiseksi minulle alkoi selvitä Ann Wigmoren suuri vaikutus elävän ravinnon toimintaan ja sen kautta myös yhdistyksen syntymiseen Suomessa. Hänen kuvansa ei turhaan komista juhlanumeromme kantta! Ann Wigmore vieraili Suomessa kaikkiaan viisi kertaa vuosina 1980-84, joka vuoden elokuussa.

Miten tieto elävästä ravinnosta tavoitti Suomen

Jo ennen Wigmoren ensimmäistä vierailua tietoa elävästä ravinnosta oli alkanut tulla Suomeen. Teemu Kassila oli opiskellut Wigmoren Hippocrates Health Instituutissa Bostonissa ja haastatellut häntä Suomen Luontaisterveyden Liiton (SLTL) lehteen, Terveiden viestiin. Haastattelu julkaistiin vuoden -78 ensimmäisessä numerossa. SLTL:sta myös Lisi Sukkosella oli yhteys Wigmoreen jo ennen hänen Suomeen tuloaan. Elsa Ervamaa kertoi saaneensa tietää Wigmoresta Ultra-lehden vuoden 1975 n:o 5:n artikkelista, jonka otsikko kuului "Paratiisiravintoa jokaiselle". Tässä Elsan säilyttämässä artikkelissa kerrottiin Wigmoren Bostonin instituutista, hänen terveysliikkeestään, joka kohdistui mm. syövän parantamiseen, sekä "kauneusterapiasta - uuden nuoruuden löytämisestä". Artikkelissa neuvottiin myös miten vehnänjyviä viljellä ja julkaistiin "ihmeruohon" ravintopitoisuudet. Elsa, joka oli pitkään ollut kasvissyöjä ja sittemmin raakaravinnon syöjä, innostui uutisesta tavattomasti. Hän päätti lähteä Bostoniin. Hanke kuitenkin siirtyi Elsan perustaessa kasviraavintola Aurinkotuulen v. 1978 ja vasta kun vuosi oli vierähtänyt Aurinkotuulella, hän päätti vihdoinkin kirjoittaa Wigmorelle ja kysyä kurseista. Wigmore vastasikin ja Elsa päätti lähteä joulun aikaan -80, sillä silloin Aurinkotuulella oli hiljaisempaa.

Kuitenkin ennen tätä, keväällä -80 Teemu Kassila marssi Aurinkotuuleen kurssi-ilmoitus kädesään ja pyysi saada ripustaa sen seinälle. "Halusin nähdä mitä siinä luki. Silmät revähtivät auki: ei voi olla totta! Wigmore on tulossa Suomeen!" - kertoo Elsa ja sanoo heti sillä silmänräpäyksellä ilmoittautuneensa kurssille.

Ja niin Wigmore tuli 7.8.1980 pitämään viikon elävän ravinnon kurssia Hartolaan Itä-Hämeen Kansanopistoon. Veli-Matti Kiviharju kirjoittaa SLTL:n Terveystiedon viesti 3/80 -lehdessä seuraavasti: "Itä-Hämeen Kansanopiston rehtori Risto Numminen oli tämän ennakkoluulottoman idean takana. Lentokentällä olivat 71-vuotiasta virkeää Hippocrates Health Instituutin johtajarta vastassa SLTL:n edustajana Lisi Suokkonen ja Miina Sillanpään Säätiön edustajana Teemu Kassila. Heidän omakohtaisella panoksellaan ja Miina Sillanpään Säätiön kiitettävällä tuella kiertueen hieman keskeneräisistä järjestelyistä selvittiin lähes tyydyttävästi. Wigmore tutustui matkansa aikana myös Siuntion kylpylään ja piti Lisi Suokkosen ja Elsa Ervamaan järjestämiä yleisöluentoja ja lehdistötilaisuuksia Aurinkotuulella Helsingissä. Lisi Suokkonen myös tulkkasi Hartolan kurssin, samoin kahtena seuraavana vuonna. Kahtena viimeisenä vuotena tulkkina toimi Monika Dahl-Partonen. Osanottajia oli noin 20: tiedotus ei ollut levinnyt kovin laajalle. Kurssi oli enemmän teoriaa. Opiston keittiö valmisti Lisi Suokkosen ohjeita noudattaen kasviruokaa kurssilaisille. Loppuviikosta saatiin jo Lisin ohjauksella idätettyjä ituja - kertoo Elsa.

Hartolan paikallislehti Kotikeskari kertoi sivun artikkelissaan "kasvisruoan kehittyneemmästä muodosta" ja Wigmoren pienestä myllystä, jolla hän "jauhaa luonnosta löytyvät vihreät helposti nautittavaksi ravinnoksi". Lehti kertoo kuinka Wigmore kuin sanojensa vakuudeksi ottaa pussistaan esille myllyn, kiinnittää sen pöydän kulmaa ja ryhtyy syöttämään myllyn sisuksiin voikukan, piharatamon ja koivun lehtiä. Lehti kirjoittaa kuinka "Ann Wigmore ylistää Suomen luontoa, joka juuri tähän aikaan tarjoaa mitä herkullisinta ravintoa. Hän on kulkenut luonnossa, syönyt paljon marjoja ja kerännyt vihreää ravintoa". Tästä Wigmore pitämästä Hartolan kurssista alkaa tavallaan myös Elävän ravinnon yhdistyksen historia. Jo tämän ensimmäisen kurssin jälkeen osanottajat järjestivät tapaamisen. Tällaiset tapaamiset ja myöhemmin kokoukset olivat yhdistystoiminnan alkuna.

Elävän ravinnon kursseille jonotettiin

Hartolan kurssin jälkeen Elsa lähti päätöksensä mukaan Bostoniin kurssille kolmeksi viikoksi joulukuussa -80 ja aloitti elävän ravinnon kurssien vetämisen Aurinkotuulella heti tammi-kuussa -81. "Hetimitoin myös versot kasvamaan, oraat itämään ja kompostit muhimaan Aurinkotuulella" - Elsa kertoo. "Kolusin keskitalvella Helsingin kaikki kalakaupat ja sain muutamman lieron ja siten ensimmäisen kompostiämpärin toimimaan" - hän nauraa. Elävän ravinnon paratiisilautanen syntyi myös silloin. Sitä oli tarjolla aluksi vain keskiviikkoisin, enempään ei ollut resursseja. Keskiviikon paratiisilautanen aiheutti välillisesti valtavan kurssikysynnän, kun professori Toivo Rautavaara nautti sen tullessaan pyytämään Elsalta lausuntoa hänen ja Riitta Suomalaisen "Idätä itse" -kirjan takakanteen. "En elämässäni ole syönyt näin hyvää ruokaa" - oli Rautavaara tokaissut ja lähtenyt siltä istumalta Tee-lehden toimitukseen, jonka takana olevan säätiön hallituksen jäsen hän oli. Hän lähetti Marika Brunilan tekemään haastattelua. Tee-lehti julkaisi jutun yhteydessä myös ilmoituksen kursseista ja tämän jälkeen soikin Aurinkotuulella puhelin jatkuvasti. "Pidin 13 kurssia v.-80, joka toinen viikonloppu kesää lukuun ottamatta ja silti oli jatkuvasti 50 innokasta jonottamassa seuraavaa kurssia. Soittoja tuli aina Pohjois-Suomea myöten" - kertoo Elsa. Hän oli pitkään Suomessa ainoa, joka piti puhtaasti elävän ravinnon kursseja. "Tätä Tee-lehden ilmoitusta lukuun ottamatta Aurinkotuulen viikonloppukursseja ei mainostettu missään, vain ravintolan ikkunassa oli pieni kurssiesite. Silti osallistujia riitti aina, kaukaisimmat Kittilästä" - kertoo Elsa.

Oppilastulvan lisäksi riitti muitakin haasteita: puuttui välineitä ja raaka-aineita. Monen mutkan jälkeen Elsa löysi valmistajan kotimaiselle vehnänorasmyllylle. Eräs Hartolan 1. kurssin osanottaja oli Elsan kehotuksesta tuonut maahan amerikkalaisia myllyjä, mutta niiden laatu ei tyydyttänyt. Kasvatusalustojen valmistajaksi löytyi yllättävä taho: Mainos-TV, johon Elsaa kehoitettiin ottamaan yhteyttä, koska se rekvisiitan lisäksi tekee myös tilaustöitä. Ei ollut valikoimaa myöskään siemenissä ja merilevässä. Kun Aduki Ky perustettiin, se sai usein Elsalta ohjeita siitä mitä pitäisi alkaa tuoda maahan. Hän oli myös colonic-huuhtelujen aloittamisessa

taustavaikuttajana. Elsa oli Bostonissa ollessaan ollut colonic-hoidossa, niin kuin kaikki muutkin Wigmoren kurssilaiset. Paksusuolen koneellisen vesipesun Suomessa aloittaneen Francisca Helkavaaran mukaan juuri Elsa oli se joka puhui tämän toiminnan tarpeellisuudesta ja kannusti Franciscaa lähtemään kahden kuukauden kurssille Floridan Gainesvillen holistiseen kursikeskukseen. Tämän kurssin jälkeen Francisca seurasi vielä kuukauden ajan käytännön hoitoja Bostonissa. Suomessa hän aloitti hoitotyön vuoden -83 alussa. ”Kaikki alkuvuosien asiakkaat olivat elävän ravinnon kurssin käyneitä” - kertoo Francisca.

Elsa Ervamaa otti tehtäväkseen kirjoittaa kirjan elävästä ravinnosta

Ja vielä oli eräs pulma jäljellä: ei ollut mitään kirjallista materiaalia elävästä ravinnosta suomen kielellä. Aurinkotuuleen tuli jatkuvasti puheluita ja kävijöitä, jotka halusivat reseptejä ja muita neuvoja. Elsa ehdotti kirjan kirjoittamista Lisi Suokkoselle, joka oli kirjoittanut lehtiin elävästä ravinnosta. Asia sai yllättävän käänteeseen, kun Ritva Alku tuli Wigmoren lehdistötilaisuuteen v. -81 ja muutama kuukausi sen jälkeen Aurinkotuulen kursseille. Ritva ehdottikin kirjan tekoa Elsalle. ”Millä välillä minä sen tekisin, enkä sitä paitsi osaa tehdä kirjaa!” - oli Elsan vastaus. Ritvalla oli vasta-argumentti valmiina: ”laita sinä asiat paperille niin minä muokkaan niistä kirjan”. Ilman Ritvan aloitetta ja panosta ei Elävä ravinto - kirjaa olisi syntynyt” - Elsa sanoo. Kirja ilmestyi toukokuussa 1983 toista vuotta kestäneen aherruksen jälkeen ja lehtitieto kertoo sen ensimmäisen painoksen myydyn loppuun viikossa.

Elsan kurssitoiminta jatkui myös kirjan kirjoitusvaiheessa. Aurinkotuulella järjestettiin viikonloppukursseja noin kahden vuoden ajan. Vuoden -82 lopussa kuitenkin ravintolan lauantain aukiolo siirsi kurssien pidon Elsan kotiin. Nämä kurssit koostuivat kahdesta lauantaista ja kolmesta arki-illasta. Elsa veti myös Suomen Luontaisterveyden Liiton elävän ravinnon kurssit vuoteen -86 asti. Näitä kursseja SLTL järjesti ympäri Suomea (Heponiemi, Hartola, Helsinki, Järvenpää...), eikä ainoastaan Suomea: kolme kurssia järjestettiin paastokurssien yhteydessä Los Pagosissa!

Olin ajatellut kysyä haastateltaviltani, eikö ollutkin vaikeaa alkaa levittää asiaa, joka oli täysin uusi ja tuntematon. Tätä kysymystä ei tarvinnut edes esittää. Tilaus uudelle ravintofilosofialle ja -käytännölle oli ollut olemassa jo ennen Wigmoren ensimmäistä käyntiä Suomessa.

Elävän ravinnon läpimurto Suomessa

Huipussaan innostus oli Wigmoren toisen vierailun aikana 1981. Hartolan kursseille osallistui 70 henkeä, 80 jos nekin otetaan lukuun, jotka eivät olleet koko viikkoa. Elsa toimi kurssin emäntänä ja niinpä tällä kertaa kaikki 70-80 kurssilaista söivätkin koko viikon ajan elävää ravintoa, eikä Wigmorekaan tarvinnut enää omaa myllyään, vaan ihasteli ja söi kurssikeittiön antimia. Elsa matkusti Hartolaan jo viikkoa aikaisemmin, laittoi kasvatuksen ja idätyksen alulle ja antoi kirjalliset jatko-ohjeet opiston kotitalousopettajille. Kurssi oli niin suuri, ettei se mahtunut opiston tiloihin, vaan se pidettiin läheisellä ammattikoululla. Koulun 2-3 keittäjää olivat Elsan apuna koko kurssiviikon. ”Tekivät kovasti töitä, eivätkä hämmästelleet outoa ruuanlaittoa” - kertoo Monika Dahl-Partonen, joka osallistui kursseille ja toimi Elsan apuna. Monikasta tuli myöhemmin yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja. Kosketuksiin elävän ravinnon kanssa oli Monikan johdattanut ystävätär, joka oli antanut hänelle luettavaksi lehtitikkelleita Wigmoren ensimmäisestä kurssista Suomessa, sekä Wigmoren omaelämäkertakirjan ”Why Suffer”. Monika alkoi idättää ja kasvattaa versoja ja ilahtui Aurinkotuulen keskiviikon paratiisilautasista jopa niin, että kysyi Elsalta mahdollisuutta päästä harjoittelemaan ja oppimaan lisää. Elsa lupasi, että tällainen mahdollisuus varmasti löytyy Wigmoren Hartolan 2. kurssilla.

Elsa toimi Hartolan 2. kurssin, niin kuin Wigmoren myöhempienkin kurssien apuopettajana opettaen ruuanlaittoa. Kaikilla kurseillaan Suomessa Wigmore opetti teoriaa, ei ruuanvalmistusta. Kaikki 70 kurssilaista pääsivät omista ryhmissään opiskelemaan ruuanlaittoa käytännössä. Innostusta riitti tämän lisäksi vapaaehtoiseen seuraavan päivän aterioiden valmistamiseen illanistujaisten jälkeen, samoin aamuisin löytyi vesimelonin pilkkojia. Elsa kertoo, että vaikka apua löytyi, ehti hän silti nukkua vai muutaman tunnin yössä, mutta ”väsymystä en tuntenut, mikä johtui ihmisten valtavasta innostuksesta ja tiedon janosta. Väsymys tuli vasta kurssin jälkeen”.

Wigmoren 2. kurssi Suomessa oli kaikin tavoin läpimurto. Kun Aurinkotuulella pidettiin yleisötilaisuutta Hartolan kurssin jälkeen, ei väenpaljouden vuoksi kukaan mahtunut istumaan ja kadulla oli vielä pitkä jono pyrkimässä sisään. Kadulla jonottaville ilmoitettiin uudesta tilaisuudesta myöhemmin samana iltana ja sekin tuli aivan täyteen. Myös lehdistötilaisuus pidettiin ja lehdet kirjoittivat Wigmoresta ja hänen opeistaan. Mm. Helsingin sanomat kirjoitti 20.8.1981 neljännessivun verran asiaa Wigmoren sanomasta referoiden Wigmoren sanoilla: ”Tavallinen kasvissyöjä on tuskin puolimatassa terveiden elämäntapojen tiellä. Ravitseva parannus kehon ja mielen vaivoihin löytyy vasta tuoreesta ja puhtaasta kasvisruoasta, joka on valmistettu keittämättä ja viljelty ilman lannoitetta. Eräs paikallislehti omisti kaksi sivua Hartolan kurseille ja antaa sen osallistujista seuraavaa tietoa: ”Eri alojen opettajia, muutamia kotirouvia, joista ainakin pari kolme miehensä kehotuksesta tai jopa painostuksesta. Kymmenen miesosanottajan joukosta löytyy parikin toimitusjohtajaa ja yksi lääkäri. Nuori kolmihenkkinen perhe anoppi mukanaan - apen mukaan laittaneena”. Toimittaja kirjoittaa, että Ann Wigmore itse oli tuomittu potilas lähtiessään etsimään parannusta ravinnosta ja jatkaa: ”Juttellessamme Ann kiepautti kinttunsa kattoa kohti ja sanoi: - nämä oli määrä jo amputoida”.

Wigmore piti joka käynnillään kurssin Hartolassa, mutta hän kurssitti myös muualla Suomessa. Limingan kansanopiston rehtorin vaimo Viesti Siilasvuo oli ottanut osaa Hartolan kurssiin ja järjesti kurssin Limingan kansanopistoon -82. Tällä kurssilla oli 20 osanottajaa ja sen apuopettajina toimivat Elsa Ervamaa ja Anja Tiittanen. Lisi Suokkonen järjesti kurssin Kreivilän kurssikeskuksessa kahtena vuonna ja Kristina von Weissenberg Paraisilla -83. Monika oli emäntänä Paraisten ruotsinkielisellä kurssilla ja muistelee, kuinka kuivureiden puutteessa leivät kuivatettiin auringossa isoilla pelleillä autojen katoilla hiljaisella parkkipaikalla.

Elävän ravinnon ystävät aloittivat säännölliset tapaamiset

Hartolan 2. kurssilla otettiin iso askel kohti yhdistyksen syntyä. Helsingin seudulta kotoisin olevat kurssilaiset tulivat sanomaan Elsalle, että on alettava järjestää tapaamisia Aurinkotuulella. Sovittiin, että elävän ravinnon tapaamisia järjestetään jatkossa kerran kuussa. Samaa olivat vaatineet myös Elsan omien kurssien osanottajat. Jo ensimmäisellä kurssikerralla esitettiin pyyntö tapaamisesta ja Elsa alkoikin heti järjestää seurantatapaamisia niinä viikonloppuina, joina ei ollut varsinaista kurssia. Nämä tapaamiset kuuluivat kurssin hintaan ja Elsa kertoo tarjonneensa niillä aina jotain uutta syötävää. Seurantakurssilaiset eivät seurannan jälkeenkään halunneet jäädä ilman samanmielisten seuraa ja tukea ja niinpä Hartolan päätös kuukausittaisista tapaamisista oli heillekin tervetullut. ”Kokoukset pidettiin Aurinkotuulella. Aina oli paikalla 40-60 ihmistä. Alkuun laitoin tarjoilut ja vedin ohjelmat ennen kuin Monika tuli mukaan. Kaikki olivat toiminnasta erittäin innostuneita, niin kuin itsekin olin. Kerran lukuauudessa lauantaisin järjestimme lounastapaamisia, joissa tarjoiltiin täydellinen elävän ravinnon lounas” - kertoo Elsa ja jatkaa: ”Alkuvaiheessa tapaamiset olivat lähinnä keskustelutilaisuuksia. Kaikki alkuvaiheen kurssilaiset olivat sairauden vuoksi elävän ravinnon aloittaneita, monet hyvin sairaita, ja keskustelu liikkui sairauksien parantamisen ja tähän liittyvien pulmien parissa. Myöhemmin mukaan tulivat alustukset eri aiheista”. Alustuksista tuli Monikalle heti mieleen Raita Saukkosen hapankaalin teko - esitelmä ja Hippocrates instituutin edustajan Paul Germanin luento, jonka jälkeen järjestettiin halukkaille mahdollisuus kysellä häneltä

neuvoja myös henkilökohtaisesti. Kokousvalmisteluista Monika muistaa tarjoilun, johon aina kerättiin vapaaehtoisia Elsan avuksi ja korostaa sitä, että kysymyksille ja keskusteluille varattiin runsaasti aikaa myös siinä vaiheessa, kun kokouksissa alettiin pitää alustuksia.

Wigmore sai suomalaisia oppilaiskseen myös Bostoniin. Elsa kertoi Bostonin kursseista omilla kursseillaan ja monet halusivat lähteä sinne hoitoon. Monika oli heti Hartolan kurssin jälkeen päättänyt lähteä Bostoniin ja lähti Wigmoren kymmenen viikon elävän ravinnon asiantuntija-kurssille (Health Minister) vuoden -82 alussa. Hän kertoo, että tammikuussa -82 oli Bostonin instituutin kahden viikon kursseille varsinainen kansainvaellus. Yhtenä viikkona oli kurssilaisia Suomesta ollut jopa kahdeksan yhtä aikaa. Monika ja Kristiina, joka myös kävi pitkän kurssin Bostonissa, ryhtyivät kurssin jälkeen elävän ravinnon kouluttajiksi. Kristina perusti Ahvenanmaan elävän ravinnon instituutin ja Monikaa Bostonissa ryhmätyönä toteutettu koululaisten elävän ravinnon kurssi innoitti mm. perhekurssien järjestämiseen Suomessa. Ensimmäinen tällainen kurssi pidettiin -84 hiihtoloman aikaan Suonenjoella ja seuraava samana vuonna vasta avatussa Ahvenanmaan Elävän Ravinnon Instituutissa. Myöhemmin Monika alkoi toimia kouluttajana työväen- ja kansalaisopistoissa, jotka alkoivat tilata kursseja.

Ann Wigmore näytti tien myös yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen

Wigmoren Suomen vierailut liittyivät välillisesti myös elävän ravinnon ystävien toiminnan virallistamiseen. Wigmore tapasi Suomessa huomattavia vaikuttajia. Vuonna -81 kävivät Ann Wigmore, Lisi Saukkonen ja Elsa Ervamaa tapaamassa HYKS:ssä professori Tallgrenia, joka paitsi että kuunteli asiaa elävästä ravinnosta, myös esitteli omia vaihtoehtotutkimuksiaan syövän hoidossa. Jorvin sairaalassa Wigmore luennoi lääkäreille ja hoitohenkilökunnalle. Tämän tilaisuuden järjesti Jorvissa työskennellyt Sylvi Kapanen. Wigmore vieraili myös Helsingin yliopiston ravitsemustieteen laitoksella Viikissä, jossa yhteyshenkilönä toimi dosentti Eini Laakkonen. Viikistä käytiinkin tämän jälkeen jonkin aikaa aina uuden kurssin kanssa Aurinkotuullessa tutustumassa elävään ravintoon Elsan opastuksella. Wigmoren toisen vierailun yhteydessä yritettiin saada järjestetyksi käynti HYKS:n sädehoitoklinikalle, sillä Wigmore oli toivonut tapaavansa syövän hoitoon erikoistunutta lääkäri- ja hoitohenkilökuntaa. Kirjeeseen ei kuitenkaan saatu vastausta. Kansanterveyslaitoksen professori Jussi Huttunen sen sijaan otti Ann Wigmoren, Elsa Ervamaan ja Monika Dahl-Partosen ja Matti Partosen vastaan ja keskusteli heidän kanssaan elävän ravinnon tutkimusmahdollisuuksista tunnin ajan. Monika muistaa hänen sanoneen, että ”minä kyllä uskon mitä te kerotte elävän ravinnon vaikutuksesta, vaikken usko että minusta itsestäni täyttä elävän ravinnon syöjää tuleekaan”. Hän totesi, ettei elävän ravinnon tutkimus kuitenkaan onnistuisi heidän laitoksessaan, koska tutkimuksen kohteena ovat suuret väkijoukot, minkä Wigmorekin hyvin ymmärsi.

Myös sosiaali- ja terveysministeri Eeva Kuuskoski-Vikatmaa tapasi Wigmoren Aurinkotuullessa elokuussa -83. Keskustelu kesti useamman tunnin ja ministerin suhtautuminen oli hyvin myönteinen. Tämän tapaamisen jälkeen elävän ravinnon ystävien (nyt jo virallisen yhdistyksen) lähetystö kävi luovuttamassa ministerille adressin ja vehnäorastarjottimen. Adressi käsitteli mahdollisuuksien luomista elävän ravinnon tutkimustyölle ja käytölle hoitotyössä. Ministerille luovutettiin myös yhteenveto Matti Partosen laatimasta selvityksestä elävää ravintoa tukevista tutkimusraporteista, joita hän oli tutkinut HYKS:n Lääketieteellisessä keskuskirjastossa. Sama yhteenveto luovutettiin myös Kansaneläkelaitokselle ja Matti Partosen selvityksen tuottamaa materiaalia julkaistiin artikkeleina SLTL:n Terveiden Viesti -lehdessä, jota Monika ja Matti toimittivat vuosina 82-83. Tänä aikana Terveiden Viesti kirjoitti paljon elävästä ravinnosta ja julkaisi reseptejä. Elävän ravinnon yhdistyksen oma tiedote alkoi ilmestyä vasta myöhemmin.

Toiminnasta oli tullut varsin julkista, tunnettua ja vaikuttavaakin. Tästä on esimerkkinä mm. oululainen Kaleva-lehti, joka pyysi kirjoittajaa elävästä ravinnosta kertovalle, joka kuukausi ilmestyvälle artikkelisarjalle. Näiden artikkeleiden tekstit kirjoitti Monika, Elsa kirjoitti ruokareseptit.

Elävän ravinnon ystäväpiiristä yhdistykseksi

Kesällä -83 oli tullut aika virallistaa toiminta. Esitetyille vaatimuksille ja ehdotuksille haluttiin enemmän pontta ja sitä saatiin, kun esittämässä ei ollut enää pelkkä harrastuspiiri. Piiri oli sitä paitsi kasvanut varsin isoksi. Perustavassa kokouksessa oli yli sata osallistujaa. Kokous oli ajoitettu Wigmoren vierailun ajaksi ja niinpä perustavan kokouksen pöytäkirja alkaakin sanoilla: ”Elsa Ervamaa ja Ann Wigmore avasivat kokouksen.” Kokouksen puheenjohtajana toimi Monika Dahl-Partonen ja sihteerinä Sirkka-Liisa Ekholm. Perustettiin Elävän Ravinnon Ystävät (nimi muutettiin myöhemmin Elävän ravinnon yhdistykseksi). Sen ensimmäiseen hallitukseen valittiin Monika Dahl-Partonen, Elsa Ervamaa, Jaakko Forsman ja Beatrice Helen ja varajäseneksi Clary Karlemo, Sylvi Kapanen, Jarmo Huhtilainen (myöh. Huhtikorpi) ja Kristiina Tuomainen. Yhdistysrekisteriin tehdyn ilmoituksen liitteenä olevassa sopimuskirjassa yhdistyksen perustajiksi ilmoitetaan Elsa Ervamaa, Monika Dahl-Partonen ja Kristina von Weissenberg. Hallituksen jäsenistä valittiin puheenjohtajaksi Monika Dahl-Partonen. Elsan halua puheenjohtajaksi kysyttäessä kuului vastaus: ”Haluan tehdä ruokaa enkä johtaa puhetta!” Kristina von Weissenberg kertoi kokouksessa Ahvenanmaan Instituutin perustamissuunnitelmista ja kokous päätti hankkia 100 kpl instituutin osakkeita. Tähän tarkoitukseen Ann Wigmore lahjoitti osan kokouspalkkiotaan. Instituutti aloitti toimintansa 1.7.1984. Pöytäkirjan kohta 12 kertoo suunnasta, johon uuden yhdistyksen haluttiin vaikuttavan: ”Todettiin lääkärikunnan syvä tietämättömyys elävän ravinnon elvyttävästä vaikutuksesta”.

Lehdistölle toimitettiin jälkilausuma, jossa todettiin että Elävän Ravinnon Ystävät on perustettu levittämään tietoa elävän ravinnon elvyttävästä ja ennaltaehkäisevästä voimasta ja edistämään elävän ravinnon tutkimustoimintaa. Lehdet reagoivatkin tähän julkilausumaan ja kertoivat yhdistyksen perustamisesta ja elävästä ravinnosta.

Kun kysyin haastateltaviltani miten toiminta muuttui yhdistyksen virallisen perustamisen jälkeen, katsoivat he minua ihmeissään ja sanoivat: ”Ei mikään muuttunut. Jatkettiin niin kuin ennenkin.” Tähän Elsa vielä lisäsi: ”Toimittiin sydämellä, rakkaudella ja innolla”.

Lähde: Elävän ravinnon ystävä n:o 3/1993/Kaija Shurupov